

borg Amts 2den Valgfreds i, at en forceret Overgang af Fæstegodset til Selveiendom ikke er heldig for Fæsterne; det er Noget, jeg altid har erkjendt, naar der har været Tale om denne Sag, at en forceret Overgang, selv med at tillægge Fæsterne en vis Kvotadel af Eiendommens Værdi, ikke er heldig, idetmindste kun i saa Tilfælde, ja, maaffe der nok gives enkelte Godser, hvor man allerede har spændt Buen saa høit, at det ikke kan blive værre, og derfor kunde det paa disse Steder nok betragtes for heldigt; men i Almindelighed taget giver jeg det ærede Medlem Ret i, at en forceret Overgang ikke er det Heldigste for Fæsterne. Netop derfor er det ogsaa, at man nu slaar ind paa den Vej, ikke at fremtvinge Fæstegodsets Overgang til Selveiendom, men at reformere og muligens forbedre Fæstelovgivningen. Naar det ærede Medlem nu har indvendt imod dette Lovforslag, at det ikke tilfredsstillende Noget, og at man ikke derved fik en Ende paa Striden, saa er jeg ogsaa af den Mening, der blev udtalt haade af den ærede Minister og af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen), at det vilde give Fred i dette Spørgsmaal for en Tid, og det er virkelig Noget, som jeg tør sige, at man trænger til; man trænger til at saa Fred for disse Forhandlinger for en Tid; thi det er ganske vist, at Forhandlinger, som ikke føre til noget Resultat, gjøre ikke nogen Gavn i Sagen, men maaffe endog Skade, og jeg tror dog, at Lovforslaget, som den ærede Minister har erklæret at ville gaa med til, er af den Vækkelse, at det fuldstændig vilde standse Forhandlingerne, idetmindste for en Tid. Naar det ærede Medlem med Hensyn til § 7 har udtalt, at denne Paragraf ligefrem var retsstridig, og dernæst har paavist, hvilke uheldige Følger den kunde medføre, saa skal jeg dertil bemærke, at hvad det ærede Medlem i saa Henseende fremhævede, ikke er undgaaet Udvalgets Opmærksomhed; de uheldige Følger ere blevene fremhævede og paapegede i Udvalget ligesom det, det ærede Medlem omtalte om, hvad der kunde ske ved, at en gammel Fæster, der gif paa Gravens Mand, ægtede en ung Pige, som efter Fæsterens Død igjen giftede sig med en

ung Mand. Det er Noget, man har havt Diet aabent for i Udvalget og ogsaa tænkt paa, at der maatte tages Forholdsregler imod; thi man har erkjendt, at dette Forhold ikke var heldigt, at det ikke var Hensigten med Paragrafen. Man har derfor tænkt paa, at man kunde indføre Bestemmelser lig dem, der findes i Loven af 19de Februar 1861, saaledes at Rettigheden kun skulde gjælde, forsaavidt Enken havde været Fæsterens første Hustru eller i alt Fald levet i Ægteskab med ham i en vis Arrække, saaledes at det ikke skulde kunne ske, som det ærede Medlem omtalte, og hvad jeg er enig med det ærede Medlem i vilde være et Misforhold. Paa den anden Side vil jeg sige, at det ogsaa har staaget for flere af os i Udvalget og da navnlig ogsaa for mig, at dersom den hele Bestemmelse skulde have nogen virkelig Betydning, saa maatte den udvides derhen, at den Mand, som Enken giftede sig med, ikke blot fik Lov til at besidde Gaarden, saalænge Enken levede, men ogsaa for sin Levetid, naturligvis imod at svare en passende Godtgjørelse for den Tid, han sad ved Gaarden udover Konens Levetid, thi saaledes som Paragrafen foreligger, kan det være tvivlsomt, hvorvidt den virkelig gjør Gavn eller ikke. Der kan være Steder, hvor den vil gjøre Gavn, men der kan ogsaa være Steder, hvor den kan gjøre Skade. Paa de Steder, hvor der, som den ærede Minister omtalte, er samlet dette ikke ubetydelige Forraad af Enker, som ikke have kunnet indlade sig i Ægteskab, fordi de ikke kunde komme overens med Godeierne om at saa Fæstet for deres anden Mand, vil Bestemmelsen naturligvis kunne gjøre nogen Gavn; men paa de Godser, hvor der hidtil ikke har været lagt Enkerne nogen Hindring veien for at indgaa et nyt Ægteskab, ja, hvor der endog altid har været vist sand Humanitet ligeoverfor dem, der er det muligt, at Paragrafen kan gjøre nogen Skade. Det er meget muligt, at man, naar en saadan Lovbestemmelse vedtages, kan finde sig foranlediget til at stille sig paa det Standpunkt, at man siger: ja, nu behøver Enken ikke nyt Fæste, det indlade vi os ikke paa, hun kan benytte sin Ret til at gifte sig uden nogen Afkord om Gaardens Besiddelse, det kan staa